

87. Tussen hand en tand wordt menig ding te schand.

Laster doet veel kwaad.

Nog op het laatste ogenblik kan, wat het zekerst schijnt, mislukken.

z. b. : 52, 65, 147, 3054.

88. Mensen die de minste tanden hebben, kauwen het meest.

De domste mensen voeren gewoonlijk het hoogste woord.

z. b. : 1217, 2260, 2822, 3277, 3811, 3999.

89. Die geen mes heeft, moet met de tanden kluiven.

Men moet zich behelpen met de middelen die men heeft.

z. b. : 1125, 3118, 3154, 3872.

KEEL.

90. De keel, al is zij klein, kost veel.

Voor eten en drinken moet men 't meest uitgeven.

NEUS.

91. Allemans neus is geen kapstok.

Vertel niet te veel, want niet iedereen kan zwijgen.

92. Die al te hard snuit, die bloedt de neus.

Door overdrijving lijdt men dikwijls schade.

93. Die lange neuzen hebben, lijden veel aanstoot.

Wie een lange neus heeft, wordt eerder opgemerkt. Vandaar de betekenis : zij die boven anderen uitsteken, die zich van anderen onderscheiden, staan veel bloot aan kritiek, laster, enz.

94. Die niet besnot is, moet zijn neus niet vegen.

Wie geen schuld heeft, behoeft zich de een of andere algemene beschuldiging niet aan te trekken.

z. b. : 4023.

95. Die te hard loopt, valt op de neus.

Men moet nooit met overhaasting te werk gaan; immers : haast en spoed is zelden goed.

96. Die zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht.

Spreek nooit kwaad over uw bloedverwanten, want ge deelt zelf in de schande.

97. Korte neuzen zijn gauw gesnoten.

Een schrale maaltijd is spoedig afgelopen.

98. Wie het onderste uit de kan wil hebben, die valt het lid (of : het deksel) op de neus.

Wie teveel opeens wil hebben, lijdt meestal schade.

z. b. : 1, 42, 715, 1661, 2075, 2076.

99. Een goede (of : schone) gevel versiert het huis.

Wordt schertsend gezegd van iemand, die een grote neus heeft.

OGEN.

100. De ogen van de zieke kunnen geen licht verdragen.

Die geen zuiver geweten heeft, vreest nader onderzoek.

Ook :

101. Een zeer oog kan geen licht verdragen.

z. b. : 7, 1386-1388.

102. De ogen zijn de vensters van het hart (of : van de ziel).

Aan de ogen kan men zien wat er in het hart (in de ziel) omgaat.

103. Die maar één oog heeft, wrijft het dikwijls (of : bewaakt het nauw).

Een kostbaar bezit wordt zorgvuldig bewaard.

104. Dikwijls heeft men een oog op de hond om des meesters wille.

Wanneer men het meerdere niet kan bereiken, stelt men zich met het mindere tevreden.

z. b. : 1149.

105. Hetgeen het oog niet ziet, bekoort het harte niet.

Uit het oog, uit het hart.

z. b. : 110, 4046.

106. Het oog van de meester is de beste haver voor de paarden.

Of :

107. Het oog van de meester maakt het paard vet.

En :

108. Het oog van de vrouw maakt de kamer net.

Die zelf zijn zaken bestuurt, vaart er het beste bij.

z. b. : 614, 623, 2357, 2909, 3177.

109. Twee ogen zien meer dan één.

Twee personen kunnen gemakkelijker iets uitvoeren dan één.

110. Uit het oog, uit het hart.

De afwezigen worden licht vergeten.

z. b. : 105, 4046.

111. Vreemde ogen dwingen best.

Kinderen hebben vaak meer ontzag voor vreemden dan voor hun ouders of bloedverwanten, daar deze laatsten dikwijls te toegevend zijn.

112. Zij slapen niet allen die de ogen geloken houden.

Schijn bedriegt.

113. Het is ieder niet gegeven ajuin met droge ogen te schillen.

Niet ieder verricht iets onaangenaams met opgewektheid.

114. Lichte dag, lichte ogen.

In voorspoed en geluk is men opgeruimd en tevreden.

115. Ongelijke schotels maken schele ogen.

Door de ene boven de andere te bevoordelen, verwekt men nijd en afgunst.

116. Men ziet de splinter in eens anders oog, maar niet de balk in zijn eigen.

Men ziet wel de kleine fouten en gebreken van anderen, maar voor zijn eigen veel grotere gebreken is men blind.

117. Die in het vuur blaast, die vliegen de vonken in de ogen.

Die zich in een gevaarlijke onderneming waagt, zal er licht nadelige gevolgen van ondervinden.

OREN.

118. Lange oren, korte tongen.

Men moet steeds goed luisteren naar wat gezegd wordt, doch alleen datgene vertellen wat elkeen weten mag.

119. Een twistziek mens krijgt altijd op zijn oren.

Wie steeds met anderen in omnin leeft, ondervindt daarvan nadelige gevolgen.

z. b. : 2295.

Spreekwoorden

DE MENS

J. CAUBERGHE

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

EEN SPREEKWOORD, EEN WAAR WOORD.

**SPREEKWOORDEN ZIJN DOCHTERS DER
—— DAGELIJKSE ONDERVINDING. ——**

**SPREEKWOORDEN ZIJN DE WIJSBEGEERTE
————— DES VOLKS. —————**